

HOMEOPATSKO IZOBRAŽEVANJE ZDRAVNIKOV V EVROPI

STANDARDI ZA HOMEOPATSKO IZOBRAŽEVANJE
ZDRAVNIKOV V ŠOLAH, POVEZANIH Z
EVROPSKIM ODBOROM ZA HOMEOPATIJO (ECH)

EVROPSKI ODBOR ZA HOMEOPATIJO, 2001

VSEBINA

UVOD	3
PREGLED	3
ZASNOVA BROŠURE	3
ZGODOVINA IN RAZVOJ EVROPSKEGA ODBORA ZA HOMEOPATIJO (ECH) TER DELO PODODBORA ZA IZOBRAŽEVANJE	10
PROFIL USPOSOBLJENEGA ZDRAVNIKA HOMEOPATA	12
MODEL IZOBRAŽEVANJA	13
POUČEVANJE, KLINIČNE IZKUŠNJE IN NADZOR; OCENJEVANJE USPOSOBLJENOSTI	15
UČNI NAČRT	16
IZOBRAŽEVALNE ZAHTEVE ECH NA KRATKO	16
PODROBNEJŠI OPIS UČNEGA NAČRTA	22
Povzetek	22
Učni načrt	23
SEDANJE STANJE IN PRIHODNJI RAZVOJ V DRŽAVAH ČLANICAH	30

UVOD

PREGLED

Namen

V brošuri so predstavljeni izobraževalni cilji programa za izobraževanje in usposabljanje zdravnikov na področju homeopatske medicine, ki ga je odobril Evropski odbor za homeopatijo (ECH – *European Committee for Homeopathy*). ECH zastopa organizacije, pristojne za izobraževanje na področju homeopatske medicine v državah članicah Evropske skupnosti, ki so se zavezale, da bodo program uporabljale. Sestava Odbora je podrobneje opisana v nadaljevanju.

ECH in njegov pododbor za izobraževanje, v katerem je ta dokument nastal, si ne lastita pristojnosti, da bi zahtevala izpolnjevanje usmeritev, zapisanih v tem dokumentu. Gre za nasvete in ne predpise, kot je pojasnjeno v nadaljevanju, a kljub temu v ECH upamo, da so smernice dovolj merodajne, da jih bodo spoštovali in sprejeli kot standard za homeopatsko izobraževanje zdravnikov v Evropi.

Uredbe na področju izvajanja homeopatije v Evropski skupnosti so zelo raznolike. Brošura se nanaša izključno na izobraževanje in usposabljanje popolnoma kvalificiranih zdravnikov.

Brošura podaja temeljne prvine splošno priznanega učnega načrta: znanje, razumevanje, veščine in odnose. V njem sta predstavljena dogovorjeni nabor smernic za usposabljanje, ki omogočajo varno in učinkovito izvajanje zdravniške homeopatije (homeopatija, ki jo izvajajo zdravniki), in oris učnega načrta za izpite, ki so potrebni za pridobitev kvalifikacije na področju homeopatske medicine, kot so jo potrdile organizacije članice ECH.

Dokument je tudi osnova za akreditacijo tečajev za zdravnike, ki jih prirejajo organizacije članice ECH, če bo takšna akreditacija v prihodnosti uradno potrebna. Z dokumentom se ne želi zavirati inovativnost in raznolikost pri načinih in metodologiji poučevanja niti omejevati obseg učnega gradiva. Namenjen je tistim, ki organizirajo, ali načrtujejo tečaje, kot pomoč pri doseganju ustreznih izobraževalnih ciljev.

Branje dokumenta zahteva vsaj osnovno poznavanje načel homeopatske medicine, vendar pa široka zasnova brošure in njenih glavnih delov tudi bralcu, ki ni podrobno seznanjen s homeopatsko medicino, želi pa razumeti njeno vlogo v podiplomski medicinski izobrazbi, omogoča vpogled v splošno naravo predmeta ter v kakovost in strokovnost predstavljenega programa.

ZASNOVA BROŠURE

Po kratkem uvodu v homeopatsko medicino za bralce, ki te vede ne poznajo, je opisan razvoj ECH in njegov izobraževalni program. Nato je predstavljen profil zdravnika homeopata – podroben opis strokovne usposobljenosti, ki naj bi jo zdravnik dosegel s programom. Sledi osnutek modela izobraževalnega procesa, ki izhaja iz programa.

Učni načrt je povzet v tabeli, ki prikazuje povezave med njegovimi prvinami: odgovornostjo in nalogami, ki so bistvene za delo zdravnika homeopata, učnimi cilji in rezultati ter oceno. Posamezne prvine so nato podrobneje opisane. Na koncu program podaja še pregled dejanskega stanja v državah članicah.

UVOD V HOMEOPATIJO

Kratki uvod, ki sledi, je povzet iz knjižice "Homeopatija v Evropi" (Homeopathy in Europe) iz leta 1994. Podatki so namenjeni bralcem, ki področja ne poznajo, in omogočajo lažje razumevanje besedila.

Kratka zgodovina

Homeopatija je sistem zdravljenja, ki ga je na začetku 19. stoletja razvil nemški zdravnik dr. Samuel Hahnemann. Na podlagi zgodovine medicine in medicinske literature, opazovanja naravnega poteka bolezni in lastnih empiričnih poskusov je ugotovil, da so lahko bolezenski procesi na posebne načine povezani med seboj. Ena bolezen lahko začasno ali trajno zamenja drugo. Primer je povezava med ekcemom in astmo. Dobro je znano, da se ta dva kronična pojava pri osebah, ki so nagnjene k alergiji, lahko izmenjujeta.

Hahnemann je proučeval manj znano vrsto interakcije med boleznimi, še posebej trajno zamenjavo ene bolezni z drugo. Opazil je na primer, da so kožni izpuščaji, ki so trajali zelo dolgo, izginili, ko so se pojavile ošpice. Novejši in skoraj neznan primer je normalizacija visokega krvnega tlaka nekaj mesecev po vročinski bolezni. Hahnemann se je spraševal, v čem je razlika med začasno in trajno zamenjavo ene bolezni z drugo. Ugotovil je, da pride do trajne zamenjave, ko imata dve bolezni podobne simptome. Ta pojav je znan kot »načelo podobnosti«.

Nato je Hahnemann poskusil tovrstno zamenjavo uporabiti v terapevtske namene. Bil je tudi strokovnjak za kemijo, poznal je številne simptome, ki jih povzročajo strupene snovi, in se zavedal dejstva, da so nekatere bolezni zelo podobne simptomom zastrupitve. Zastrupitev z atropinom je, na primer, podobna škrlatinki, zastrupitev s kininom malariji in zastrupitev z arzenikom kolero. Zato je Hahnemann kmalu prišel na misel, da podobne bolezni zamenja s podobnimi zastrupitvami. Tako je na primer bolnike s škrlatinko poskusil zdraviti z atropinom. Njegova domneva, da je bolezni mogoče zdraviti s snovmi, ki povzročijo podoben toksični učinek, se je izkazala za pravilno: odmerek atropina je ozdravil škrlatinko, odmerek arzenika pa kolero. Domneval je, da je za nekatere bolezni tako mogoče najti ustrezna zdravila. Kasneje je raziskoval še druga možna zdravila in jih obširno preizkušal na zdravih prostovoljcih (»preizkusi zdravil«).

Hahnemann je postopoma poglobil svoje znanje o homeopatiji. Odkril je, da je tudi bolnike, ki nimajo kolere, mogoče zdraviti z arzenikom, pod pogojem, da kažejo druge za arzenik značilne simptome. Spoznal je še, da se vsi bolniki s kolero niso odzvali na arzenik, ampak so glede na posamezne simptome potrebovali druga zdravila. V želji, da bi upošteval vsa za posameznika značilna bolezenska stanja, je tako spremenil svoj nozološki način razmišljanja.

S sistematskim proučevanjem znane toksikologije in učinkov preizkušenih snovi ter na podlagi kliničnih izkušenj z rezultati njihove terapevtske rabe pri bolnikih s podobno simptomatologijo (slika bolezni) je potrdil učinkovitost zdravil, ki so bila uporabljena v skladu s »homeopatskim« načelom. Ugotovil je, da lahko s posebnim redčenjem zdravil (potenciranjem) ne le zmanjšamo ali odpravimo njihove toksične ali preizkušene učinke, ki bi se lahko pojavili pri večjih odmerkih, temveč – paradoksalno – tudi povečamo njihov zdravilni učinek.

Spoznal je, da se lahko pri bolnikih, ki so videti homeopatsko ozdravljeni neke bolezni, bolezen ponovno pojavi ali celo zbolijo za drugo boleznijo. Če želimo doseči trajno ozdravitev, je treba pri izbiri zdravila upoštevati tudi telesne in psihološke značilnosti ter predhodne bolezni.

Hahnemannov sodobnik, nemški zdravnik Constantin Hering je opazil, da se med okrevanjem lahko pojavijo prejšnje bolezni v obratnem vrstnem redu, kot so se pojavile v bolnikovem življenju. Okrevanje po kronični bolezni torej napreduje od znotraj navzven. To pomeni, da se pri bolniku z astmo med okrevanjem lahko znova pojavi ekcem, ki je nato tudi zadnja bolezen, ki izgine. To imenujemo »Heringovo pravilo« ali »pravilo smeri okrevanja«. Takšen zgodovinski razvoj spoznanj o homeopatiji nas pripelje do njene opredelitve.

Opredelitev

Homeopatija je sistem zdravljenja, pri katerem z uporabo preizkušenih* potenciranih* zdravil, ki so za vsakega posameznika izbrana na podlagi načela podobnosti*, metodološko izboljšamo zdravje organizma.

*Preizkušeno zdravilo ~ to je tisto zdravilo, ki je bilo farmakološko preizkušeno na zdravih ljudeh.

*Potenciran ~ obdelan na poseben način – z večkratnim zaporednim pretresanjem in razredčevanjem snovi.

*Načelo podobnosti ~ zdravilo, ki lahko izzove simptome v zdravem organizmu, deluje kot zdravilo v obolelem organizmu, v katerem se kažejo podobni simptomi.

Simptome obolelega organizma (»slika bolezni«) razvrstimo in medsebojno povežemo tako, da dobimo vzorce, ki se skladajo s »sliko zdravila«, t.j. s simptomi zdravila, izzvanimi v zdravem organizmu. Bolj, ko so posamezni simptomi nenavadni, jasneje kažejo na določeno zdravilo. V postopku primerjanja »slike bolezni« s »sliko zdravila« so običajni simptomi najmanj pomembni.

Če je podobnost dovolj velika, se po prekinitvi uporabe zdravila prvotna bolezen ali motnja ne ponovi. V primeru nepopolne podobnosti je mogoče opaziti le delne ali začasne učinke. Merilo za oceno dolgoročnega terapevtskega učinka je Heringovo pravilo.

Hierarhija simptomov

Praktične izkušnje so pokazale, da je pri uporabi načela podobnosti pomembna hierarhija simptomov. Klinični simptomi in znaki, ki izhajajo iz višjih funkcij, so v smislu načela podobnosti najpomembnejši. Postopek razvrščanja in medsebojnega povezovanja simptomov in znakov imenujemo hierarhizacija.

Simptomi/znaki, ki ustrezajo višjim hierarhičnim ravnam, so:

- duševni in čustveni simptomi, npr. strahovi, zmotne zaznave stvarnosti,
- vzročni dejavniki, torej simptomi, ki izhajajo npr. iz reakcij na žalost, mraz, travmo ipd.,
- podrobni opisi simptomov:
  - modalitete (spremenljivi dejavniki) – okoljski dejavniki, ki spremenijo simptom (kot npr. vreme, temperatura, hrup itd.),

- konkomitante – spremljajoči simptomi, to so simptomi, ki se pojavljajo hkrati z glavno težavo,
- občutja, lokalizacija in širjenje bolečin.

Nadaljnja kategorija značilnosti, ki lahko pomagajo pri izbiri zdravila, so simptomi ali nagnjenost osebe k bolezni:

- konstitucijske značilnosti posameznika (npr. pogost občutek mraza, znojenje nog, odpor do mleka);
- spremembe konstitucije, ki izhajajo iz prejšnjih bolezni, poškodb, cepljenj ali so posledica življenjskega sloga itd.;
- družinska zgodovina bolezni.

Tudi če bolnik išče rešitev za somatske bolezni (npr. bradavice), zdravnik homeopat metodično preišče vse hierarhične ravni bolnika – duševno, čustveno in telesno – ter določi hierarhično najvišjo raven motnje. Neopredeljeni lokalni simptomi ustrezajo najnižji hierarhični ravni.

Predpisovanje homeopatskih zdravil in zdravil rastlinskega izvora ni homeopatija, če zdravila niso predpisana v skladu z zgoraj opisanim načelom podobnosti. Homeopatijo je treba razlikovati od antropozofske medicine ali fitoterapije. Tudi v antropozofski medicini se med drugim uporabljajo homeopatska zdravila, vendar na popolnoma drugačen način, ki ne temelji na preizkusu zdravil in na načelu podobnosti. Fitoterapija prav tako ne upošteva načela podobnosti; rastlinski izvlečki se uporabljajo v surovi obliki in niso potencirani kot v homeopatiji.

Praktični primer

Naslednji primer razkriva poglobljenost homeopatskega pristopa in možnosti homeopatije. Oseba pride k zdravniku zaradi bolečin v trebuhu, ki trajajo že dalj časa. Trebuh je zelo občutljiv na pritisk, bolnik ima nekaj ur po jedi v želodcu občutek teže, kot bi imel tam kamen. Težko prenaša tesna oblačila, kava in alkohol, ki ju ima sicer rad, se mu upirata. Trpi za slabostjo in kislim okusom v ustih, ko se zbudi. Zaradi premišljevanja o delu ne more spati, je zelo razdražljiv, še posebej zjutraj, ko vstane. Bolnik je nepotrpežljiv, tekmovalen, ambiciozen (»deloholik«), zlahka je užaljen, občutljiv za hrup in jezen, če stvari niso na svojem mestu. Rad kadi, je začinjeno hrano ter pije alkohol in kavo. Na splošno ga hitro zebe in ima pogoste težave z zaprtjem.

Za zdravnika homeopata diagnoza »čir na želodcu« (po rentgenski sliki) ne zadošča. Prav nasprotno – vse prej omenjene informacije so pomembne in sestavljajo »sliko bolezni«. Primerno homeopatsko zdravilo za takega bolnika je *Nux vomica*. To zdravilo bo pospešilo zdravljenje čira na želodcu, predvsem pa bo izboljšalo počutje bolnika, ki bo bolj sproščen in bo spet bolje spal. Pravzaprav je cilj homeopatskega zdravljenja ne le lajšanje določene bolezni, ampak splošno izboljšanje bolnikovega zdravja.

Pojmovanje zdravja in bolezni

Predstavljeni primer kaže, da je pri homeopatiji telesna patološka sprememba, v tem primeru čir na želodcu, le del informacij, ki so potrebne, da se lahko uporabi načelo podobnosti. Ugotovljeno je bilo, da so bistveni še številni drugi znaki in simptomi. Čir na želodcu sodi k materialnim vidikom bolezni – najdemo ga celo v mrtvem telesu, kjer gre le še za snov. Druge omenjene simptome lahko najdemo le pri živem človeku in jih ni mogoče razložiti zgolj z obstojem čira na

želodcu. Večina teh simptomov je pravzaprav prisotna, še preden se čir sploh razvije. Zato predpisovanje homeopatskih zdravil izhaja iz simptomov, ki ne temeljijo le na materialnih, ampak predvsem na dinamičnih vidikih bolezni.

Na splošno je prvi simptom bolezni občutek nelagodja. Pozneje se bolezen začne razkrivati z zaporedjem raznih simptomov. Ko se neskladje povečuje, se začno pojavljati razvidnejši znaki, najprej kot subjektivni simptomi, na primer neobičajni občutki in težave. Sledijo objektivni simptomi (»znaki«), ki se kažejo v obliki neobičajnih podatkov, kot je nepravilno delovanje prizadetih organov in sistemov, pozneje pa tudi strukturne spremembe tkiv in organov, ki jih je mogoče zaznati s testi in drugimi merilnimi postopki. Subjektivni in objektivni simptomi skupaj tvorijo »zunanje« dokaze bolezni. Prav ti simptomi zdravnika homeopata usmerjajo k ustreznemu zdravilu.

V homeopatiji velja, da se funkcionalne motnje vedno pojavijo pred strukturnimi spremembami tkiv in organov, zato tudi patološke spremembe niso vzrok bolezni, ampak njene posledice.

Homeopatski pristop izhaja iz ugotovitve, da zdravje ni nekaj statičnega, ampak da gre za dinamični proces, ki teži k ohranjanju optimalnega ravnovesja. Tako pojmovanje predvideva obstoj vgrajenega samouravnalnega mehanizma, ki varuje organizem pred izgubo ravnovesja. Bolezen je silovit poskus obnovitve porušenega ravnovesja, ki je posledica motečih fizikalnih, kemičnih, bioloških in čustvenih dejavnikov. Bolezen je pogojena z dovzetnostjo zanj in se kaže v obliki simptomov na duševni/intelektualni, čustveni in telesni ravni. Samouravnlalni mehanizem je odgovoren tako za zaščito pred porušenjem ravnovesja kot za njegovo ponovno vzpostavitev. Kar lahko zdravnik stori z namenom zdravljenja, je, da pomaga pri procesu okrevanja in spodbuja samouravnlalni mehanizem (v nasprotju z lajšanjem, zaviranjem ali odstranjevanjem težav).

S spodbujanjem samouravnalnega mehanizma homeopatska zdravila sprožijo proces preurejanja življenjskih funkcij. Pri zgolj funkcijskih motnjah je posledica takega preurejanja običajno popolna ozdravitev. Večje, ko so strukturne spremembe, ki jih je povzročila motnja, nižja je stopnja ozdravitve. Če se je bolezenski proces zaključil in je poškodba tkiva nepovratna, ima homeopatija le blažilni učinek.

Pri akutnih obolenjih je lahko homeopatsko zdravljenje hitro učinkovito, pri kroničnih boleznih pa lahko popolno okrevanje zahteva več časa, saj je treba doseči notranjo preureditev bolnikove konstitucije.

Indikacije za homeopatsko zdravljenje

Dejstvo, da homeopatija spodbuja samouravnlalni mehanizem, pomeni, da lahko načelno pomaga pri vseh boleznih, terapevtske zmožnosti pa so seveda odvisne od tega, v kolikšni meri si organizem lahko opomore. Omejitve so pri posebnih kirurških indikacijah, nedohranjenosti ali zelo težkih boleznih, pri katerih pride do večjih anatomskih sprememb, na primer tumorja. Kljub temu lahko homeopatsko zdravljenje teh bolezni tudi v neozdravljivi fazi pomembno pripomore k bolnikovemu boljšemu počutju.

Izkušnje zdravnikov homeopatov kažejo, da je številne bolezni – od astme in artritisa do pljučnice, migrene, golšavosti, jetrnih bolezni, depresije in podobno – ponavadi mogoče uspešno zdraviti s homeopatskimi zdravili. Homeopatija omogoča terapijo na področjih, kjer zdravljenje s

konvencionalnimi zdravili ni bilo učinkovito ali se je ustavilo, kjer za neko težavo ni ustreznih zdravil in kadar so kontraindicirana ali jih bolnik težko prenaša.

Homeopatsko zdravljenje je združljivo z drugimi zdravili, pri čemer pa zdravnik homeopat poskuša čim bolj zmanjšati količino zdravil. Homeopatijo lahko zato pogosto uporabimo kot prvo možnost pri določenih težavah, drago in potencialno toksično zdravljenje pa se uporabi šele kot druga možnost.

ZGODOVINA IN RAZVOJ EVROPSKEGA ODBORA ZA HOMEOPATIJO (ECH) TER DELO PODODBORA ZA IZOBRAŽEVANJE

ZGODOVINA

Evropski odbor za homeopatijo (ECH – *European Committee for Homeopathy*) so leta 1990 ustanovili predstavniki združenj zdravnikov homeopatov iz večine držav članic Evropske skupnosti. Že ob ustanovitvi si je ECH za cilj postavil zastopanje vseh zdravnikov homeopatov v Evropi.

ECH sestavlja več pododborov, med njimi tudi pododbor za izobraževanje. Drugi pododbori ECH so pristojni za politične zadeve, raziskave, farmakologijo, materijo mediko in homeopatsko preizkušanje in odnose z bolniki.

Že ob ustanovitvi je bilo jasno, da mora stroka kot eno pglavitnih dejavnosti zagotoviti metodično poučevanje homeopatije. Prvo poročilo na to temo je bilo leta 1993 predstavljeno na Dunaju na kongresu *Lige Medicorum Homoeopathica Internationalis* (LMHI) pod naslovom »Program osnovnih standardov izobraževanja« (*The Programme of Basic Teaching Standards*) in objavljeno v brošuri »Homeopatija v Evropi« (*Homoeopathy in Europe*) leta 1994. Šlo je za jasen in zgoščen pregled ciljev homeopatskega izobraževanja, vendar se je izkazalo, da so homeopatske šole po državah članicah standarde upoštevale enkrat bolj drugič manj. Da bi rešila to težavo, je nizozemska ustanova za homeopatsko izobraževanje v Loosdrechtu na Nizozemskem leta 1994 organizirala prvo evropsko konferenco o poučevanju homeopatije. Glavni cilj konference je bil zbrati strokovnjake iz celotne Evrope in tako pomagati pri izvajanju poučevanja v vseh državah članicah.

Leta 1996 so na vse povezane šole poslali vprašalnik, da bi ugotovili, kako poteka izobraževanje in kakšen je bil napredek na področju izobraževalnih programov na različnih šolah. Rezultati ankete so razkrili, da šole potrebujejo izčrpnije smernice za razvoj homeopatskega poučevanja in oblikovanje programov.

Na kongresu učiteljev v Crieffu na Škotskem, ki je bil nadaljevanje konference v Loosdrechtu, so se odločili, da sestavijo prenovljen program osnovnih standardov izobraževanja (PBTS), in sicer tako, da ga bo mogoče uporabljati kot smernice za oblikovanje programov in kot preskusno merilo za obstoječe programe. Leta 1999 je – po Loosdrechtu in Crieffu – homeopatska šola na Dunaju organizirala tretje mednarodno srečanje učiteljev.

CILJI

Končni cilj je doseči soglasje o homeopatski misli in priti do jasnega opisa nedorečenih homeopatskih prvin. Dokler se zaradi nedorečenosti pojavljajo razne nasprotujoče si doktrine, izgubljammo veliko energije. Želja ECH je, da te razprave namesto za spodkopavanje skupnih prizadevanj uporabi za nadaljnji razvoj homeopatije.

Brisanje kulturnih razlik v šolah, ki so se razvile v različnih državah, ne bo nikoli cilj naših prizadevanj, želimo pa si doseči, da bi bili njihovi programi kljub razlikam med seboj enakovredni.

Eno glavnih sredstev za doseganje teh ciljev je sistematična in strukturirana izmenjava informacij, izkušenj in znanja. Tri konference učiteljev, organizirane do danes, so pozitivno pripomogle v tej smeri.

Poleg navedenega je treba urediti sistematično poročanje in ocenjevanje dejavnosti in dosežkov povezanih šol, da bomo prišli do dokumentacije, ki jo bo mogoče uporabljati kot referenčni vir in podlago za nadaljnji razvoj.

Rezultat omenjenih dejavnosti je predstavljen v brošuri z naslovom:
»STANDARDI ZA HOMEOPATSKO IZOBRAŽEVANJE ZDRAVNIKOV«

PROFIL USPOSOBLJENEGA ZDRAVNIKA HOMEOPATA

Vsi zdravniki lahko opravljajo svoj poklic na podlagi zdravniške kvalifikacije, vendar pa se zaradi različne opredelitve zdravja terapevtski cilji in praktični pristop k boleznim v homeopatiji zelo razlikujejo od tistih v šolski medicini. Homeopatija zahteva posebno znanje in veščine, zato ni mogoče reči, da lahko vsak zdravnik izvaja homeopatsko zdravljenje. Pristojnost posameznega zdravnika je odvisna od kakovosti njegovega specifičnega znanja in veščin na področju homeopatije.

Obenem morajo zdravniki homeopati znati povezovati homeopatsko znanje in veščine z znanjem in veščinami šolske medicine. Vedeti morajo, kdaj je homeopatija primerna in kdaj ne.

Zdravnik homeopat je tako popolnoma usposobljen zdravnik, ki se je dodatno izobraževal na področju homeopatije in jo zna vključiti v proces zdravljenja tako v okviru splošne medicinske prakse in specialistične prakse kot polne homeopatske prakse. Tak zdravnik pri delu upošteva vse etične in strokovne vrednote, pristojnosti in odgovornost, ki jih od zdravnika pričakujemo, saj lahko le tako celovito oceni bolnikove potrebe in sodeluje z drugimi strokovnjaki, ki bolnika že zdravijo ali ga še bodo zdravili.

Splošne lastnosti zdravnika homeopata

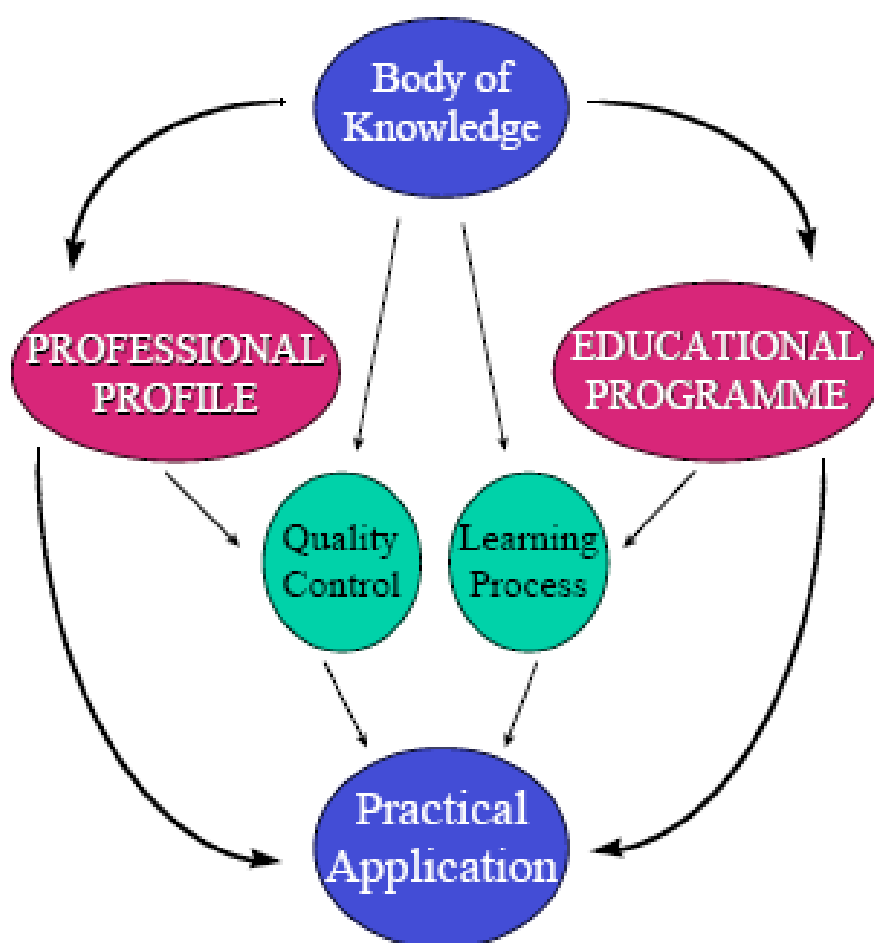
- Zavedanje o zmožnostih in pomenu homeopatije za bolnike ali za skupnost, v kateri delajo, ter sposobnost razumevanja in vključevanja homeopatije v oskrbo bolnika.
- Celovitejše razumevanje zdravja in dinamike bolezni ter nov pogled na kronične bolezni.
- Poglobljeno zanimanje za klinično medicino.
- Klinične in komunikacijske sposobnosti, še posebej, ko gre za obravnavanje primerov in zmožnost pozornega poslušanja o podrobnostih bolnikove zgodovine ter skrbno proučevanje zaporedja dogodkov pri razvoju bolezni.
- Dojemanje bolnika kot posameznika in kot osebe ter zaznavanje vseh vidikov njegovega stanja.
- Zavedanje zmožnosti samouravnavanja in samozdravljenja ter možnosti za spodbujanje teh procesov.
- Razumevanje pomena terapevtskega pogovora.
- Poznavanje vloge znanosti v homeopatiji, dejstev, na katerih temelji, in razprav, ki jih odpira.
- Nadgrajen terapevtski »repertoar«.
- Višja kakovost oskrbe bolnika in večje poklicno zadovoljstvo.

Profil je podrobneje opisan v seznamu nalog in učnih ciljev v učnem načrtu.

Zdravniki, ki končajo usposabljanje, kot je opisano v tem učnem načrtu, lahko delajo v katerem koli kliničnem okolju in uporabljajo svoje znanje in veščine na način, ki je za določeno okolje primeren. Običajno medicinsko delo lahko ostane njihova temeljna klinična dejavnost, medtem ko ga homeopatija dopolnjuje. Del njihovega delovnega časa ali celoten delovni čas pa je lahko – *in običajno tudi je* – namenjen uporabi homeopatije kot glavne terapevtske metode, kar velja tako za splošne zdravnike kot za specialiste na posameznih medicinskih področjih (npr. ginekologija ali pediatrija). Zdravniki homeopati so – seveda v okviru veljavnih pravil po posameznih državah – usposobljeni in pristojni, da obravnavajo široko paleto kliničnih težav, ki sicer sodijo v okvir njihovega področja šolske medicine in s katerimi se bolniki nanje obrnejo neposredno ali ko jih k njim napotijo drugi zdravniki.

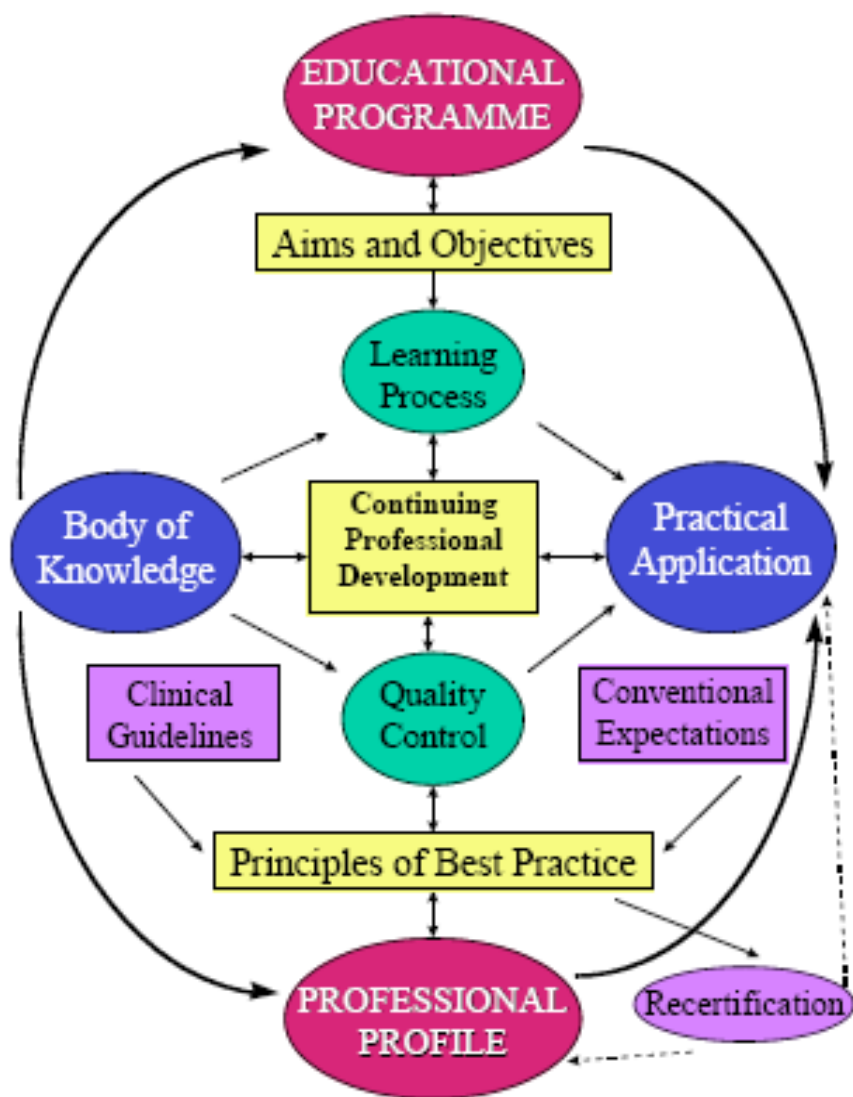
MODEL IZOBRAŽEVANJA

Učni proces je predstavljen v obliki izobraževalnega programa. Nadzor kakovosti, potreben za zagotavljanje dobre medicinske prakse, temelji na opredelitvi zdravnika homeopata oziroma na njegovem strokovnem profilu. Strokovni profil je opredeljen s celoto znanja, ki ga je zdravnik pridobil v izobraževalnem programu in ki ga nenehno posodablja z nadzorom kakovosti in stalnim učnim procesom. Tako zdravnik na najustreznejši način praktično uporabi celoto pridobljenega znanja.

body of knowledge – celota znanja
professional profile – strokovni profil
educational programme – izobraževalni program
quality control – nadzor kakovosti
learning process – učni proces
practical application – uporaba v praksi

Naslednji diagram kaže, kako vsa izobraževalna prizadevanja prispevajo k zdravnikovemu profilu in sčasoma k praktični uporabi homeopatije. Praktična uporaba in nenehen strokovni razvoj učinkujeta na celoto znanja in sčasoma vplivata tako na izobraževalni proces kot na strokovni profil. Diagram je zanimiv zato, ker ponazarja medsebojno povezanost vseh prvin. S spremembami in razvojem bistvenih prvin v diagramu se morajo spremeniti in razviti tudi druge prvine.

- aims and objectives – naloge in cilji
- continuing professional development – stalen strokovni razvoj
- clinical guidelines – klinične smernice
- conventional expectations – konvencionalna pričakovanja
- principles of best practice – načela dobre prakse
- recertification - recertifikacija

POUČEVANJE, KLINIČNE IZKUŠNJE IN NADZOR; OCENJEVANJE USPOSOBLJENOSTI

Kot je že bilo omenjeno, so zasnova tečajev in učne metode v rokah posameznih učnih središč ali vodilnih organizacij po državah članicah, pod pogojem, da se skladajo z učnimi cilji, kot so opisani v tem učnem načrtu. Dejansko stanje v različnih državah je opisano v zadnjem delu dokumenta. Ena bistvenih sestavin izobraževalnega procesa je nadzorovana klinična praksa. Ta vključuje izkušnje študenta, pridobljene z opazovanjem učitelja pri njegovem delu in izkušnje učitelja, pridobljene z opazovanjem študenta, ter razpravo o študentovih primerih na papirju, in njihovo analizo v različnih povezavah in na različnih stopnjah tečaja. Seveda morajo vse te metode postati del študentove učne izkušnje.

Ta del usposabljanja skupaj z nalogami prispeva k stalnemu ocenjevanju študentovega napredka, v skladu s prakso posameznih šol.

UČNI NAČRT

IZOBRAŽEVALNE ZAHTEVE ECH NA KRATKO

Za boljše razumevanje preglednica na naslednjih straneh podaja okvirni opis učnega načrta. Prikazuje neposredne povezave med področji in nalogami – posameznimi sestavinami splošnega profila zdravnika homeopata, ki je že bil opisan, okvirne učne cilje, na kratko tudi značilne izobraževalne izide in ustrezno vrednotenje teh izidov. Prvine učnega načrta so nato natančneje opisane v nadaljevanju.

Za izvajanje tega učnega načrta je potrebno najmanj 200 ur teoretičnega izobraževanja in 150 ur praktičnega usposabljanja.

UČNI NAČRT

Naloge	Cilji izobraževanja	Izid izobraževanja	Ocena
POSTOPEK ZDRAVLJENJA			
Vloga homeopatije	Razumevanje primernosti homeopatskega pristopa glede na potrebe bolnika.	Doseg in omejitve homeopatije, indikacije in omejitve za njeno uporabo.	Sposobnost oceniti vlogo homeopatskega zdravljenja za posameznega bolnika.
Vloga zdravnika	Seznanitev z značilnostmi, nalogami in osebnim delovnim slogom zdravnika homeopata v primerjavi z njegovo konvencionalno vlogo in vlogo drugih medicinskih strokovnjakov.	Zavedanje vloge in nalog v okviru zdravstvenega sistema. Sposobnost učinkovite in ustrezne uporabe osebnega delovnega sloga.	Pokazati ustrezno in strokovno integracijo osebnega delovnega sloga in konvencionalnih in homeopatskih spretnosti in vlog.
Vloga bolnika	Razumevanje motivacije bolnika In njegove odgovornosti pri zdravljenju.	Znanje in sposobnost dojeti bolnikove osnovne dejavnike v procesu zdravljenja.	Pokazati zavedanje in sposobnosti ravnanja z bolnikovimi osrednjimi dejavniki v procesu zdravljenja.
Anamneza	Razumevanje in veščine v zvezi z odnosom med zdravnikom in bolnikom.	Razumevanje subjektivnosti bolnikovega dojemanja bolezni, pomembnost zdravnikovega samozavedanja in samorefleksije. Sposobnost uporabe tega spoznanja.	Pokazati visoko stopnjo uvida v bolnika, samozavedanja in veščin vodenja anamneze.
Stalnost oskrbe in zapisovanje	Razviti najboljši možni način zapisovanja, ki omogoča stalnost oskrbe ter vzdrževanje ustreznih kliničnih standardov.	Seznanitev z osnovami primernega zapisovanja, ki omogoča načrtovanje oskrbe in njeno učinkovito nadaljevanje, spremljanje in raziskave.	Pokazati dobre načine vodenja zapiskov, ki zagotavljajo nadajevanje oskrbe in zbiranje podatkov.
Celostna oskrba	Razviti najboljši način in proceduro za učinkovito celostno oskrbo bolnika.	Uporablja najboljše načine v dokumentaciji in komunikaciji za zveze z ostalimi zdravstvenimi delavci.	Pokazati dober način komunikacije z ostalimi zdravstvenimi delavci, ki se ukvarjajo z bolniki.
Informiranje bolnika	Razviti najboljši način posredovanja informacij bolniku in javnosti.	Sposobnost, da posameznim bolnikom in javnosti pravočasno, na primeren način in v ustreznem obsegu sporoča podatke o ciljih, pričakovanjih in poteku zdravljenja.	Pokazati dobro komunikacijo z bolniki in javnostjo glede homeopatskega zdravljenja.

UČNI NAČRT			
Naloge	Cilji izobraževanja	Izid izobraževanja	Ocena
OBRAVNAVA PRIMERA IN KLINIČNE METODE			
Zgodovina in načela	Seznanitev z načeli homeopatije, z njenim zgodovinskim razvojem in trenutnim stanjem.	Poznavanje in uporaba konceptov bolezni in zdravljenja; potenciranje; delovanje zdravil; teorija miazem.	Prikazati temeljito znanje in strokoven praktičen način uporabe.
Temeljni dokazi	Poznati ustrezne raziskovalne metode in dokaze v zvezi s homeopatijo.	Opis in poznavanje poskusov in vivo, in vitro ter celične, rastlinske, živalske in človeške poskuse, temeljne in klinične raziskave ter pomembne preskuse in meta-analize.	Prikazati splošno poznavanje raziskovalnih metod in dokazov.
Anamneza in analiza primerov	Poglobljeno znanje načina obravnave primera in analiza; spretnosti pri njuni uporabi.	Spretnost poizvedovanja, izoblikovanja, analiziranja in zapisovanja anamneze, simptomatologije, individualnost; diferencialna diagnoza, repertorizacija, kratkotrajno in dolgoročno spremljanje primera.	Pokazati teoretično razumevanje obravnave primera in analize, strokovno praktično uporabo in sposobnost utemeljitve odločitev.
Materija medika	Obširno znanje homeopatske materije medike.	Poznavanje virov in razvoja, kategorije, slike zdravil, diferencialna diagnoza in odnosi med zdravili.	Prikazati temeljito delovno poznavanje razvoja in značilnosti materije medike.
Terapevtika	Temeljito poznanje in razumevanje terapevtskih metod.	Temeljito znanje in strokovna uporaba terapevtskih indikacij, strategij predpisovanja in uporaba potenc v celotnem postopku zdravljenja.	Prikazati sposobnost učinkovitega apliciranja znanja terapevtskih metod, zagovarjati odločitve o primeru in razviti način obravnave primera.
Priprava homeopatskih zdravil	Poznavanje načina priprave homeopatskih zdravil.	Znanje o pripravi zdravil, različne potenčne lestvice in njihovo uporabo ter različne oblike in uporabe odmerjanja.	Prikazati ustrezno sposobnost uporabe znanja o homeopatski lekarni v klinični praksi.

UČNI NAČRT			
Naloge	Cilji izobraževanja	Izid izobraževanja	Ocena
STALNO STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE			
zdravnika	Sprejeti odgovornost in sodelovati pri stalnem strokovnem izobraževanju.	Pripravljenost in sposobnost biti stalno na tekočem z razvojem šolske in homeopatske medicine. Sposobnost pridobiti znanje iz različnih izkušenj.	Prikazati sodelovanje in sposobnost stalnega strokovnega razvoja.
poklica	Odgovornost za razširjanje lastnih izkušenj in novega znanja.	Zavedanje, pripravljenost in sposobnost izkoristiti priložnosti za širjenje lastnega znanja znotraj šolske in homeopatske medicine.	Dokazano učinkovito razširjanje novega znanja in izkušenj.
ETIČNA, DRUŽBENA IN POLITIČNA ODGOVORNOST			
Obveščanje bolnika	Glej poglavje Postopek zdravljenja		
Odgovornost	Razumeti in sprejeti odgovornost za vzdrževanje in vodenje dobre prakse.	Razviti samokritičnost in preudarnost, sprejeti ocenjevanje in kritiko kolegov.	Dokazano sodelovanje v aktivnostih, ki zagotavljajo najboljšo prakso.
Pravna ureditev	Razumeti in sprejeti odgovornost v okviru zakonodaje.	Razumeti in sprejeti odgovornost pred zakonodajnimi telesi ter zahteve za omejitev homeopatske prakse.	Dokazano upoštevanje zakonodaje.
Politična vprašanja	Razumeti politični status homeopatije v Evropski skupnosti.		

PODROBNEJŠI OPIS UČNEGA NAČRTA

Povzetek

Poleg sposobnosti, opisanih v profilu zdravnika, zanj po uspešnem zaključku izobraževanja velja naslednje:

- dobro pozna zgodovino, načela in pojme homeopatije ter jih zna posredovati drugim;
- ima ustrezne in nadzorovane klinične izkušnje iz homeopatije;
- je dodatno izurjen na področju odnosov in komunikacije med zdravnikom in bolnikom;
- je izurjen za obravnavanje in analizo homeopatskih primerov;
- dobro pozna materijo mediko ter primerjalno materijo mediko vrste poglavitnih homeopatskih zdravil;
- pozna ključne lastnosti določenih redkeje uporabljenih homeopatskih zdravil;
- zanesljivo zna prepoznati indicirana zdravila in razlikovati med njimi;
- dobro razume terapevtske metode;
- zna ustrezno uporabiti znanje pri raznih vrstah zdravstvenih potreb, vključno s kroničnimi in kompleksnimi boleznimi;
- jasno razume vlogo homeopatije v celoviti oskrbi bolnika;
- razume odnos med homeopatskim in konvencionalnim zdravljenjem ter njune medsebojne učinke, vključno s potlačitvijo (supresijo) bolezni;
- disciplinirano in informirano pristopa k strokovno kombinirani oskrbi;
- zna pojasniti vlogo homeopatije pri zdravljenju bolnika drugim kolegom, še posebej pri skupni ali multidisciplinarni obravnavi bolnika;
- se zaveda meja svoje pristojnosti in ve, kdaj in kje poiskati specialistično pomoč;
- seznanjen je z znanstvenimi vprašanji, raziskovalno dejavnostjo in dokazi v zvezi s homeopatijo ter jih zna pojasniti;
- razume poglavitna načela raziskovalne metodologije in ima nekaj izkušenj pri spremljanju uporabe homeopatije v klinični praksi;
- razume načela dobre prakse, ki veljajo za homeopatijo, in je zavezan k vseživljenjskemu učenju in klinični reviziji.

Zdravniki, usposobljeni na opisani način, lahko opravljajo izpite pri uradnih organizacijah za zdravnike homeopate v svojih državah. Raven usposobljenosti morajo vzdrževati z izpolnjevanjem zahtev po nenehnem strokovnem razvoju na področju homeopatije in v ustreznih temeljnih medicinskih disciplinah, kot jih predlagajo te organizacije.

Zdravniki, ki so končali usposabljanje, lahko delajo v katerem koli kliničnem okolju in uporabljajo svoje znanje in veščine na način, ki je za tako okolje primeren. Še naprej lahko opravljajo običajno zdravniško delo na svojem osnovnem kliničnem področju, ki ga dopolnjujejo z občasno uporabo homeopatije. Sčasoma lahko del delovnega časa ali celotni delovni čas namenijo uporabi homeopatije kot glavne terapevtske metode.

Učni načrt

Učni cilji so zapisani v poševnem tisku. Posamezni konkretni učni cilji so prikazani v običajni pisavi.

POSTOPEK ZDRAVLJENJA

Vloga homeopatije:

Študent se seznani s primernostjo homeopatskega pristopa glede na potrebe bolnika.

Študent se seznani z dosegom in omejitvami homeopatije, indikacijami za njeno uporabo ter ovirami, ki vplivajo na njeno učinkovitost. Nauči se presoditi indikacije bodisi za uporabo homeopatije bodisi za druge oblike zdravljenja ter oceniti posamezni primer z alopatskega stališča. Nauči se oceniti indikacije za uporabo homeopatije glede na bolezen, kot jo predstavi bolnik. (Pojem »naravne bolezni«, kot ga opredeljuje homeopatska filozofija, je pojasnjen na drugem mestu v tem dokumentu.)

Vloga zdravnika:

Študent se seznani z značilnostmi, nalogami in osebnim delovnim slogom zdravnika homeopata v primerjavi z njegovo konvencionalno vlogo in vlogo drugih medicinskih strokovnjakov.

Študent se seznani s svojo vlogo in nalogami v okviru zdravstvenega sistema države in z dejstvom, da se odnos zdravnika homeopata do zdravljenja ne razlikuje bistveno od odnosa konvencionalno šolanih zdravnikov. Nauči se, da homeopatija visoko vrednoti individualnost vsakega bolnika in da se mora zaradi tega zdravnik dobro zavedati sam sebe. To pomeni, da zdravnik na podlagi pridobljenega znanja in veščin zna presojeti strokovno objektivno in brez predsodkov, hkrati pa se zaveda vpliva čustev ter osebnih slabosti in značilnosti, ki lahko vplivajo na odnos med njim in bolnikom.

Nauči se razumeti svoj lastni osebni slog, kako ta vpliva na anamnezo ter kako ga lahko učinkovito uporabi.

Vloga bolnika:

Študent spozna, kakšna je motivacija bolnika in njegova odgovornost pri postopku zdravljenja.

Študent ugotovi, kateri so dejavniki, ki pri postavljanju anamneze in v postopku zdravljenja izhajajo iz bolnika, vključno z bolnikovo motivacijo in pričakovanji, ter kako jih lahko upošteva pri načrtovanju zdravljenja.

Anamneza:

Študent poglobi svoje razumevanje in veščine v zvezi z odnosom med zdravnikom in bolnikom.

Študent bolje razume subjektivnost bolnikovega dojetanja bolezni, pomembnost zdravnikovega samozavedanja in samorefleksije ter dinamiko odnosa zdravnik-bolnik, kar mu omogoča učinkovitejše ravnanje pri določanju anamneza in obravnavanju primerov.

Stalnost oskrbe in zapisovanje:

Študent se nauči pravilnega zapisovanja, ki omogoča stalnost oskrbe ter vzdrževanje ustreznih kliničnih standardov.

Študent se seznanja z osnovami primernega zapisovanja, ki omogoča načrtovanje oskrbe in njeno učinkovito nadaljevanje, spremljanje in raziskave, ter se za tako zapisovanje ustrezno usposobi. Študent pridobi potrebno znanje in veščine, s katerimi bo lahko oblikoval zapiske o anamnezi, obravnavi in analizi primerov, diferencialni diagnozi in zdravljenju. To mu bo omogočilo stalno ocenjevanje razvoja posameznega primera ter boljšo komunikacijo z drugimi osebami, ki sodelujejo pri oskrbi bolnika, po potrebi pa tudi sodelovanje pri zbiranju podatkov, pregledovanju in raziskovanju.

Celostna oskrba:

Študent se nauči postopke izvajati tako, da bolniku zagotovi učinkovito celostno oskrbo.

Zdravnik homeopat razume svojo vlogo pri podajanju drugega mnenja v odnosu do drugih zdravstvenih delavcev ter odgovornost in etična vprašanja, ki so s tem povezana. V komunikaciji s kolegi, širšo medicinsko skupnostjo in javnostjo razvije odprt odnos, ki temelji na medsebojnem spoštovanju in partnerstvu. Nauči se dokumentiranja in komunikacije, potrebne za sodelovanje s kolegi in drugimi zdravstvenimi delavci ter za seznanjanje bolnika in njegove družine z načrtovano terapijo, njenimi možnostmi in omejitvami.

Informiranje bolnika:

Študent zna bolniku in javnosti nuditi ustrezne informacije.

Študent se nauči posameznim bolnikom in javnosti pravočasno, na primeren način in v ustreznem obsegu sporočati podatke o ciljih, pričakovanjih in postopku zdravljenja. Bolniku zna dati ustrezne informacije o zdravljenju in zdravlilu ter o možnostih in omejitvah homeopatije na splošno in v konkretnem primeru.

Študent se nauči predstaviti kolegom in javnosti tako homeopatijo kot metodo kot svoj osebni pristop k njenemu izvajanju.

OBRAVNAVANJE PRIMEROV IN KLINIČNA METODA

Zgodovina in načela:

Študent se poglobljeno seznanja z načeli homeopatije in njenim zgodovinskim razvojem ter trenutnim stanjem.

Študent podrobno spozna homeopatski način razmišljanja, homeopatske pojme bolezni in zdravljenja, potenciranje, delovanje zdravil in teorijo miazem ter njihovo sistematično uporabo pri akutnih in kroničnih boleznih. Študent pridobi ustrezno znanje o zgodovinskem razvoju pojmov in modelov, na katerih temelji homeopatija in kot so predstavljeni v izvirni literaturi. Seznanja se z razlagami in razvojem homeopatije v sodobni misli in praksi, s prevladujočimi homeopatskimi šolami in doktrinami pa tudi s spornimi vprašanji znotraj homeopatske znanstvene skupnosti. Po končanem izobraževanju zna oceniti indikacije za uporabo homeopatije glede na bolezen, kot jo predstavi bolnik.

Temeljni dokazi:

Študent se seznani z ustreznimi raziskovalnimi metodami in dokazi v zvezi s homeopatijo.

Študent spozna osnove poskusov *in vivo*, *in vitro* ter celične, rastlinske, živalske in človeške poskuse, temeljne in klinične raziskave ter pomembne preskuse in meta-analize.

Obravnavanje in analiza primerov:

Študent se podrobno seznani z metodami pri obravnavanju in analiziranju primerov in jih zna uporabiti.

Študent se nauči prepoznati, izraziti, analizirati in zapisati zgodovino, simptomatologijo, posebne značilnosti, diferencialno diagnozo ter repertorizacijo za potrebe kratkoročnega in dolgoročnega obravnavanja primerov. Pridobi vse potrebne veščine, še posebej komunikacijske, da lahko prevzame in analizira posamezne primere: zna zbrati vse potrebne podatke, na podlagi katerih se odloči za zdravilo – s spraševanjem, fizičnim pregledom in nadaljnji indiciranimi sredstvi; zna preveriti, ali so zbrani podatki popolni; zna oceniti sorazmerno vrednost pomembnih simptomov (hierarhizacija, vrednotenje); s sintezo ali prepoznavanjem vzorca, repertorizacijo in poznavanjem materije medike zna izbrati similitimum ter poiskati druge strategije zdravljenja; zna zaznati ovire pri homeopatskem zdravljenju in prepoznati možna sredstva za njihovo odstranjevanje; zna oceniti odziv na zdravilo (Heringovo pravilo); zna analizirati akutne primere; zna opraviti konstitucijsko analizo v kroničnih primerih; zna analizirati akutne epizode med zdravljenjem kroničnih bolezni.

Študent razume napoved homeopatskega zdravljenja glede na vitalnost, starost in zdravstveno zgodovino bolnika ter splošno zdravstveno-nozološko diagnozo bolezni. Usposobi se tudi za pregledno obravnavanje primerov v daljšem obdobju, s stalnim preverjanjem cilja in izvedljivosti zdravljenja.

Študent se usposobi za repertorizacijo z uporabo knjig in/ali računalniških programov, vključno z izbiro repertorizacijskih rubrik in uporabo različnih repertorizacijskih strategij.

Študent zna prepoznati in analizirati odzivanje na zdravilo.

Materija medika:

Študent se podrobno seznani z materijo mediko homeopatskih zdravil glede na predpisan seznam homeopatskih zdravil in zahtevano poglobljeno znanje o njih.

Študent se seznani z viri in razvojem, kategorijami, slikami zdravil (vzorci simptomov), diferencialno diagnozo in razmerji pri predpisanih homeopatskih zdravilih; z izvorom homeopatske materije medike, vključno s preizkušeni zdravili in s klinično potrditvijo; z razmerji med zdravili (diferencialna diagnoza); z razvojem, značilnostmi in uporabo različnih materij medik in repertorijev. Predpisani seznam najmanj 100 zdravil določi šola, pristojna za izobraževanje in usposabljanje v posamezni državi, v skladu s splošnim dogovorom.

Terapevtika:

Študent pridobi podrobno znanje in razumevanje terapevtskih metod in jih zna uporabiti.

Študent se podrobno seznani s terapevtskimi indikacijami, strategijami predpisovanja in uporabo potenc ter se izuri v uporabi tega znanja v celotnem postopku zdravljenja. Študent pridobi znanje in sposobnost, da izbere strategijo, ki ustreza posameznemu primeru; da na podlagi poznavanja

različnih lestvic potenc in njihovih učinkov izbere primerno potenco; da določi indikacije za homeopatsko zdravljenje na splošno in za posamezni akutni ali kronični primer; da izbere in utemelji strategijo za dani akutni ali kronični primer; da določi in utemelji vse praktične ukrepe, ki jih je treba izpeljati na podlagi analize primera; da ustrezno obravnava primere kroničnih in dolgotrajnih bolezni; da prepozna in pravilno interpretira odzive na zdravilo ter oblikuje temu primerno strategijo zdravljenja; da prepozna in zdravi vmesna akutna stanja pri zdravljenju kronične bolezni; ter da razume načela, ki določajo homeopatsko zdravljenje glede na izbrano strategijo, zdravilo in potenco.

Klinične izkušnje:

Študent pridobi praktične veščine za izvajanje homeopatske klinične metode.

Študent pridobi homeopatske klinične izkušnje pri stiku z bolniki in pod nadzorom izkušenih zdravnikov homeopatov, ki jih določi posamezna šola.

Priprava homeopatskih zdravil:

Študent se seznanja z načini pripravljanja homeopatskih zdravil.

Študent spozna različne načine pripravljanja zdravil, različne potenčne lestvice in njihovo uporabo ter različne oblike in uporabo odmerjanja.

STALNO STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE

Zdravnik:

Študenta se motivira za nadaljnje izobraževanje; od njega se pričakuje, da bo upošteval zahteve po stalnem strokovnem izobraževanju, ki veljajo v njegovi državi ali ki jih predlaga njegova homeopatska šola, in tako dopolnjeval svoje homeopatsko in konvencionalno znanje ter veščine.

Študent pridobi pripravljenost in sposobnost za spremljanje novih spoznanj v šolski in homeopatski medicini ter s pomočjo raznolikih učnih izkušenj pogloblja svoje znanje; zaveda se, da mora spremljati strokovno literaturo, sodelovati na obnovitvenih tečajih, kongresih in podobno ter tako ostati na tekočem z razvojem. Na osebni ravni razvije navado nenehnega ocenjevanja rezultatov zdravljenja in dela znotraj okvirov lastnih terapevtskih zmožnosti. Študent je pripravljen strokovno razpravljati v krogu kolegov strokovnjakov ali posamično in če je to potrebno, s predstavniki drugih znanstvenih strok. Nauči se prenašati znanje iz strokovnih publikacij v praktično rabo in svoje strokovno delo. Sposoben je slediti znanstveni literaturi, soditi o njeni kakovosti in jo koristno uporabljati. Seznanjen je z metodološkimi vprašanji homeopatskega raziskovanja in načini prenašanja novega znanja s pomočjo objav v revijah, na internetu, kongresih itd.

Poklic:

Študent prevzame odgovornost za razširjanje lastnih izkušenj in novega znanja.

Študent je seznanjen z možnostmi za razširjanje svojega znanja v šolski in homeopatski medicini in jih tudi želi in zna uporabiti. Pripravljen je strokovno razpravljati v krogu kolegov strokovnjakov ali posamično in če je to potrebno, s predstavniki drugih znanstvenih strok. Prispeva k razvoju in širjenju materije medike s pomočjo dokumentacije in vrednotenja podatkov o svojih bolnikih. Študent se tudi zaveže, da bo stroko obveščal o novih spoznanjih, ki jih je pridobil iz publikacij ali

drugih virov o šolski medicini in ki so pomembna za homeopatsko stroko. Študenta se spodbuja, da bo pripravljen prispevati k poučevanju, mentorstvu in nadzoru.

ETIČNA, DRUŽBENA IN POLITIČNA ODGOVORNOST

Obveščanje bolnika: Glej poglavje Postopek zdravljenja.

Odgovornost:

Študent razume in sprejema odgovornost za stalno kakovostno delo, je samokritičen in samoreflektiven ter sodeluje pri ocenjevanju kolegov in revalidaciji.

Pravna ureditev:

Študent razume in sprejema svojo odgovornost znotraj regulatornega okvirja.

Študent razume in sprejema svojo odgovornost do regulatornih organov za revalidacijo ter zahteve ali omejitve glede homeopatske prakse; prav tako pozna zakonske posledice homeopatske prakse, ki jo opravlja.

Politična vprašanja:

Študent se zaveda, kakšen je politični položaj homeopatije v Evropski skupnosti.

EVROPSKI STANDARDI ZA PREVERJANJE ZNANJA IZ HOMEOPATIJE

1. Preverjanje znanja je na voljo le zdravnikom, ki so registrirani pri ustreznih zdravniških organih v svoji državi in so opravili usposabljanje v skladu s standardi, določenimi v prejšnjih poglavjih tega dokumenta.

2. Izpitno komisijo sestavljajo večinoma zdravniki z najmanj petimi leti izkušenj pri izvajanju homeopatije, ki jih potrdi organizacija zdravnikov homeopatov v posamezni državi.

3. S preverjanjem znanja se zagotovi, da uspešni kandidati izpolnjujejo zahteve za homeopatsko izobraževanje zdravnikov, kot so za profil zdravnika homeopata določene v tem dokumentu. Gre za opis vloge, funkcije in nalog zdravnika homeopata, skladnih s kliničnim okoljem, v katerem dela.

4. Izpit je namenjen preverjanju učnih ciljev – znanja, veščin in odnosa do predmeta, kamor skladno s tem učnim načrtom spadajo:

- homeopatska načela in zgodovina njihovega razvoja
- klinične in terapevtske metode
- obravnavanje in analiza primerov
- repertorizacija
- materija medika
- strategije predpisovanja
- tehnike pogovora, vključno s komunikacijskimi veščinami in razmerjem zdravnik-bolnik
- znanstvene in z dokazi podprte osnove homeopatije
- vključevanje homeopatije v širši spekter medicinske oskrbe.

Preverjanje znanja zagotavlja, da zdravnik strokovno in z občutkom uporabi pridobljeno znanje in veščine pri raznovrstnih boleznih in človeških potrebah pri izvajanju homeopatske in šolske medicine.

5. Za preverjanje znanja mora zdravnik imeti strokovno znanje, ki ustreza njegovi splošni medicinski izobrazbi in specialističnemu usposabljanju, ki ga je opravil in ga izvaja v javnosti. Vendar pa se navedeno ne šteje kot samoumevno, zato mora kandidat po potrebi izkazati zadovoljivo raven splošne medicinske usposobljenosti, ki mu omogoča, da delo opravlja tako neodvisno kot splošni zdravniki ali neodvisni zasebni zdravniki, in ki ustreza zahtevam pristojnih akreditacijskih in regulatornih organov na področju medicinske prakse v posamezni državi.

6. Preverjanje znanja je sestavljeno iz spleta ocenjevalnih tehnik, pri katerih mora kandidat prikazati teoretično in praktično znanje, veščine in odnos do predmeta. Primer:

- pisno preverjanje, ki vključuje (po presoji izpitne komisije) vprašanja z danimi odgovori, esejska vprašanja, prilagojena esejska vprašanja (razni načini reševanja kliničnih problemov), standardizirane primere in druge podobne metode;
- predstavitev primerov, ki jih obravnava kandidat v svoji praksi in ki kažejo splošno klinično usposobljenost, dobro razmerje z bolnikom ter homeopatske veščine pri obravnavanju in analizi primerov, predpisovanju zdravil in nadaljnji oskrbi;

- neposredna ocena, ki jo komisija poda na podlagi konkretnega bolnika in/ali primera ter tako preveri kandidatovo znanje, razumevanje in usposobljenost za obravnavo in analizo primera.

Omenjene tehnike morajo biti dokazano v skladu s prevladujočimi standardi strokovnega ocenjevanja.

7. Preverjanje znanja se lahko v celoti ali delno izvaja centralno ali na akreditiranih šolah v državi članici glede na potrjene metode uporabe teh standardov, ki jih odobri vodilna organizacija za homeopatsko medicino v posamezni državi članici in tamkajšnja izpitna komisija. Tudi če se odgovornost za kateri koli del ocene prenese na šolo, povezano z vodilno organizacijo, je za akreditiranje in vodenje postopka odgovorna organizacija.

8. Preverjanje znanja je lahko razdeljeno na več stopenj, na katerih se ločeno ocenjujejo posamezni deli učnega načrta, če to odobri vodilna organizacija in pod pogojem, da se sicer ti standardi v celoti upoštevajo.

9. Nekatere izpitne komisije zahtevajo disertacijo, vendar to ni primeren način ocenjevanja na tej stopnji kvalifikacije. Lahko se jo zahteva na višji stopnji.

10. Raven znanja, ki se zahteva, da kandidat opravi izpit (ocena »opravil«), določi izpitna komisija v posamezni državi članici; oblikuje se skupno priporočilo glede standardov.

SEDANJE STANJE IN PRIHODNJI RAZVOJ V DRŽAVAH ČLANICAH

- DODATI KASNEJE -

Položaj homeopatije

Organizacija poučevanja

Odnosi z univerzami in medicinskimi šolami